

YARATICI ŞEHİRLEŞME SÜRECİNDE KIRŞEHİR ABDALLIĞI VE ADEM GÖÇER'İN ROLÜ: KÜLTÜREL KİMLİK AÇISINDAN BİR DEĞERLENDİRME

KIRŞEHİR ABDALISM AND THE ROLE OF ADEM GÖÇER IN THE CREATIVE URBANIZATION PROCESS: AN EVALUATION IN TERMS OF CULTURAL IDENTITY

Alev ÖZTÜRK MERDİN*

ÖZ: Abdallık geleneği, müzik, ritüel ve sözlü kültür gibi çeşitli pratikler aracılığıyla kültürel kimliğin aktarılmasında ve yeniden üretilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu gelenek, sadece bir müzik veya sanat formu olmanın ötesinde, zengin bir kültürel mirası, sosyal değerleri ve tarihsel deneyimleri barındıran bir yaşam biçimidir. Çalışmanın örneklem alanı 2019 yılında UNESCO tarafından müzik şehri olarak kabul edilen Kırşehir ilidir. Abdallık geleneği, şehrin kültürel kimliğinin önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Adem Göçer, "Yaşayan İnsan Hazinesi" ünvanına sahip bir davul ustası olarak, Abdallık geleneğinin yaşatılmasında ve gelecek nesillere aktarılmasında önemli bir gelenek icracısıdır. Kırşehir'in yaratıcı şehirleşme sürecinde Abdallık geleneğinin ve Adem Göçer'in kültürel kimlik inşasındaki önemini vurgulamak, kültürel mirasın korunması ve yaşatılması açısından oldukça elzemdir. Çalışmanın ilk bölümünde, Adem Göçer'in müzikal performansları, ritüelleri ve toplumsal etkileşimi, halkbilimi yöntemlerinden performans teorisine bağlamında incelenerek Kırşehir'in yaratıcı şehirleşme sürecinde, Abdallık geleneğinin ve bu geleneğe bağlı olarak oluşan uygulama ve ritüellerin kültürel kimlik inşasındaki rolünün ortaya konulması amaçlanmaktadır. Yaratıcı şehirler ağı programının Kırşehir'in kültürel dinamiklerine etkisi ve şehrin kültürel sürdürülebilirlik stratejilerinin değerlendirilmesi geleneğin ortaya çıktığı kültürel bağlamın aktarılması açısından oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Abdallık Geleneği, Yaratıcı Şehir, Yaşayan İnsan Hazinesi, Kültürel Kimlik, Adem Göçer

ABSTRACT: The Abdallık tradition has an important role in the transmission as well as the reproduction of cultural identity through various practices such as music, ritual and oral culture. This tradition is more than just a music or art form, it is a way of life that harbours a rich cultural heritage, social values and historical experiences. The sample area of the study is Kırşehir province, which was recognised as a city of music by UNESCO in 2019. The Abdallık tradition constitutes an important piece of the culture identity of the city. Adem Göçer, as a drum master with the title of 'Living Human Treasure', is an important tradition performer in keeping the Abdallık tradition alive and transferring it to the next generation. Emphasising how the Abdallık tradition and Adem Göçer's importance in the construction of cultural identity in the creative urbanisation process of Kırşehir is essential for the preservation and survival of cultural heritage. In the first part of the study, Adem Göçer's musical performances, rituals and social interaction are analysed in the context of performance theory, one of the folklore methods, and it is purposed to demonstrate the role of the Abdallık tradition and the practices and rituals

*Dr Öğr. Gör..-Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Rektörlük Türk Dili Bölümü/Kırşehir-alevozturk48@gmail.com (Orcid: 0000-0002-6957-4913)

related to this tradition in the process of creative city formation of Kırşehir in the construction of cultural identity. The impact of the creative cities network programme on the cultural dynamics of Kırşehir and the evaluation of the cultural sustainability strategy of the city are very important in terms of conveying the cultural context in which the tradition emerged. The Abdallık tradition plays an important role in the transmission and reproduction of cultural identity through various practices such as music, ritual and oral culture. This tradition is more than just a music or art form, it is a way of life that embodies a rich cultural heritage, social values and historical experiences. The sample area of the study is Kırşehir province, which was recognized as a city of music by UNESCO in 2019. The Abdallık tradition constitutes an important part of the cultural identity of the city. Adem Göçer, as a drum master with the title of "Living Human Treasure", is an important tradition performer in keeping the Abdallık tradition alive and transferring it to future generations. Emphasizing the importance of the Abdallık tradition and Adem Göçer in the construction of cultural identity in the creative urbanization process of Kırşehir is essential for the preservation and survival of cultural heritage. In the first part of the study, Adem Göçer's musical performances, rituals and social interaction are examined in the context of performance theory, one of the folklore methods, and it is aimed to reveal the role of the Abdallık tradition and the practices and rituals related to this tradition in the creative urbanization process of Kırşehir. The impact of the Creative Cities Network program on the cultural dynamics of Kırşehir and the evaluation of the cultural sustainability strategies of the city are very important in terms of conveying the cultural context in which the tradition emerged.

Keywords: *Abdallık Tradition, Creative City, Living Human Treasure, Cultural Identity, Adem Göçer*

Giriş

Performans, kültürel kimliklerin inşası ve ifadesinde merkezi bir rol oynar. Richard Schechner'ın performans teorisi, gündelik yaşamdan sanatsal pratiklere kadar geniş bir yelpazede insan eylemlerini anlamayı sağlamaktadır (Schechner, 2019: 81). Bu teori, yaratıcı şehirleşme süreçlerinin, kültürel kimliklerin performans olarak nasıl şekillendirildiğini ve yeniden üretildiğini anlamak için de bir çerçeve sunmaktadır. Schechner'ın performans teorisine göre, performansın merkezinde icra etme söz konusudur. Dört aşamadan oluşan performans eyleminde "olmak, yapmak, yaptığını göstermek, yaptığını göstermeyi açıklamak" teorisinin temel dinamiklerini oluşturmaktadır. Varoluşun kendisi olan "olmak," her varlığın yaptığı her şey olarak tanımlanan "yapmak" ile birleşir. "Yaptığını göstermek," yapılan eylemin vurgulanması ve altının çizilmesiyle performansı oluştururken, "yaptığını göstermeyi açıklamak" ise yapılanın nasıl gösterildiği üzerine düşünümsel bir mesafeyle çalışmayı, yani performans çalışmalarının özünü ifade etmektedir (Gümüş ve Gündoğan, 2010: 17).

Sanatçıların performansları, öğrenilmiş ve sınırları çizilmiş eylemlerden oluşur. Bir sanatçının performansı yeni gibi görünse de, aslında daha önceki eylemlerin yeniden yorumlanmasıdır (Arslan, 1999:19). Schechner'a göre performans, toplumsal ve kültürel alanda insanları etkilemek için sunulan ve sergilenen tüm eylemleri kapsar. Bu eylemler,

gündelik yaşamdan sanata, spordan işe, ritüelden¹ oyuna kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır (Gümüş ve Gündoğan, 2010: 17). Performans teorisi, performans olayının yapısını, icracı, seyirci ve anlatı gibi unsurları ve performansı etkileyen faktörleri inceleyen disiplinler arası bir alandır. Sosyoloji, antropoloji, halkbilim, psikoloji ve tiyatro gibi çeşitli disiplinlerden beslenerek çok yönlü bir araştırma modeli sunar (Onat, 2021: 16).

Özkul Çobanoğlu, halkbilim araştırmalarında "performans" kavramını iki temel yaklaşımla ele almıştır: Birincisi, folklorun icrası veya gerçekleştirilmesi anlamında sanatsal bir eylem; ikincisi ise, icracı, sanat formu, dinleyici ve çevre bütünüyle birlikte sanatsal bir olay. Bu tanımlar, folkloru yalnızca "materyaller/ürünler" veya "nesneler" bütünü olarak görme anlayışını aşarak, onu bir iletişim biçimi olarak değerlendirmeye olanak sağlamıştır. Bu yaklaşım, halkbilim araştırmalarının sadece metin merkezli bir inceleme yönteminden ziyade çok yönlü bir şekilde ele alınmasını gerekli kılmaktadır (Çobanoğlu, 1999: 318).

Folklor formları sadece sözlü kültür ürünleri ile sınırlı değildir; dans, resim ve müzik gibi sözsüz kültür ürünleri de bir topluluğun kültürel yaşamında önemli bir yer tutmaktadır. Bu sözsüz ürünler de birer folklor ürünü olarak icra edilir ve toplum bireyleri arasında iletişim aracı olarak anlam kazanır. Bu durum, performansın sosyal özelliklerini inceleyen farklı bir bağlam sunmaktadır (Çobanoğlu, 2016:363; Onat, 2021:18). Performans teorisi kuramında "bağlam", bir performans olayını etkileyen çok boyutlu koşullar kümesini ifade eder. Richard Schechner'ın tanımına göre bağlam, performansın sunumunun ötesinde, mekân, organizatör, biletler gibi bileşenleri de içermektedir. Her performans, daha geniş bir çerçevede değerlendirilebilecek bir bağlama sahiptir ve tek bir bağlamla sınırlandırılmaz. Performansın, içinde bulunduğu toplumun algılama biçimleriyle birlikte ele alınması gerekir çünkü toplumsal algılar performansın yorumlanmasını ve anlamlandırılmasını etkilemektedir (Çobanoğlu, 1999: 376). Bauman'a göre "bağlam" kavramı, kültürel ve sosyal bağlamlar olarak ikiye ayrılır. Bu bağlamların temel bileşenlerini "anlam sistemleri" ve "sembolik ilişkiler" oluşturmaktadır. Bir folklor ürününün kültür içindeki yeri ve diğer kültürlerle ilişkisi, Bauman'ın tasnifinde yer alan performansın içeriğini de aktarmaktadır (Çobanoğlu, 1999: 375).

Performans, sıradan bir iletişim eyleminin ötesinde, özel bir yorumlayıcı çerçeve içinde gerçekleşen ve izleyici tarafından incelenmeye

¹ Çalışmada ritüel kelimesi Gordon Marshall'ın ritüel tanımından hareketle kullanılmıştır: "Ritüel, uygun zamanlarda gerçekleştirilen ve sembollerle ifade edilebilen tekrarlanan bir davranış modelidir. Din, ritüellerin etkili olduğu başlıca alanlardan biri olsa da etkisi seküler ve gündelik yaşama kadar uzanır. Ritüeller, amacı ne olursa olsun toplumsal bir işlevi yerine getirir. Başlangıçta dini bir çerçevede ortaya çıkan bir ritüel, sonuçta toplumsal bir amaca hizmet eder. Bu bağlamda inanç, ortaklık duygusundan dayanışmaya kadar uzanan süreçte toplumsal bir işlevi yerine getirmede temel bir rol oynar." (Marshall, 1999: 623).

sunulan işaretlenmiş bir eylem biçimidir. Bu bağlamda performans, iletişim eylemini nesnelleştirir, bağlamından çıkarır ve izleyicinin dikkatini ve farkındalığını artırır. Performans, hem sanatçıyı iletişimsel olarak sorumlu kılmaktadır hem de izleyiciye sanatçının becerisini ve performansının etkililiğini değerlendirme sorumluluğu vermektedir (Bauman, 2008: 120).

Müzik, özünde bir performans sanatıdır. Notaların çalınması ve şarkıların söylenmesinin ötesinde, müzisyenin becerisi, yorumu ve doğaçlamasıyla şekillenen bir eylemdir. Müzisyenler, yıllar süren eğitim ve pratiklerle müzikal yeteneklerini geliştirir. Her performans, önceden öğrenilmiş ve prova edilmiş melodi ve ritimlerin tekrarı olsa da, müzisyenin kişisel yorumu ve doğaçlamasıyla benzersiz bir deneyime dönüşür (Schechner, 2019:83).

2004 yılında UNESCO'nun şehirlerin yaratıcı endüstriler aracılığıyla işbirliklerini teşvik etmek amacıyla başlattığı Yaratıcı Şehirler Ağı programı, farklı gelir seviyelerine, nüfusa ve kapasitelere sahip şehirlerin iş birliği yapmasını sağlayan bir girişimdir. Bu şehirler, zengin kültürel mirasları ve çeşitli sanat dallarındaki kapasiteleriyle yaratıcılığın yeni alanlarını keşfetme ve geliştirme potansiyeline sahiptir. Programın amacı, yerel toplulukların katılımıyla kültürel endüstrilerin birçok alanda sürdürülebilir bir kültürel alt yapıya hizmet etmelerini sağlamak ve UNESCO'nun kültürel çeşitlilik hedeflerine katkıda bulunmaktır. Yaratıcı Şehirler Ağı programında "el sanatları, halk sanatları, film, edebiyat, müzik, medya sanatları ve tasarım" olmak üzere yedi temel tema bulunmaktadır. Program kapsamında dünya genelinde yaklaşık 350 şehir yer almaktadır (URL-1).

Yaratıcı şehirler, kalkınma stratejilerinin merkezine yaratıcılığı ve kültürel endüstrileri yerleştiren, uluslararası iş birliğini aktif olarak teşvik eden dinamik ve yenilikçi kentsel merkezlerdir. Küresel nüfusun önemli bir bölümüne ev sahipliği yapan ve küresel ekonomik faaliyetlerin büyük bir kısmını oluşturan bu şehirler, yaratıcı ekonominin potansiyelini ortaya çıkarmak ve sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak için ideal platformlar sunar. Yaratıcı ekonomi, sadece ekonomik büyümeyi desteklemekle kalmaz, aynı zamanda sosyal kapsayıcılığı, kültürel çeşitliliği ve çevresel sürdürülebilirliği de teşvik eder. Sürdürülebilir kalkınma ve kentsel yenilenme çabalarını kültürel etkileşim ve diyalogla bütünleştiren yenilikçi politikalar, stratejiler ve girişimler, kültür ve yaratıcılığı besleyen zengin ve canlı ekosistemler oluşturur. Bu ekosistemler, yerel yeteneklerin gelişmesini, kültürel mirasın korunmasını ve yaratıcı endüstrilerin büyümesini destekleyerek şehirlerin kültürel kimliklerini güçlendirir ve yaşam kalitesini artırır. Kültür ve yaratıcılık, şehirlerin ekonomik ve sosyal gelişiminde önemli bir güç olmakla birlikte, aynı zamanda şehirlerin kimliğini ve rekabet gücünü de şekillendiren temel unsurlardır. 2024 itibarıyla Türkiye, sekiz yaratıcı şehirle bu küresel harekete katılmıştır (URL-2). Kırşehir ili, 2019 yılında müzik alanında programa dâhil olan ilk şehirdir. Şehrin temel müzik dinamiğini "Abdallar" olarak nitelendirilen geleneksel müzik toplulukları oluşturmaktadır. Şehirde geleneksel müzik

anlayışı, modern müzik teknik ve yaklaşımları ile sentezlenerek müzik aktarımına devam etmektedir (URL-6).

Kırşehir ili zengin müzik repertuarı ve bu repertuarın icrasında önemli rol oynayan Abdal müzisyenleriyle yöreye özgü halk müziğinin temsilinde önemli bir görev üstlenerek tarih boyunca birçok sanatçı yetiştirmiştir. Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş, Hacı Taşan ve Çekiç Ali gibi önemli halk ozanlarının yetiştiği Kırşehir, UNESCO tarafından "Müzik Şehri" olarak ilân edilmiştir. Bu ünvan, uluslararası alanda tanınması ve korunması açısından önemli bir adımdır. Bu sayede, Kırşehir'in müzikal mirası uluslararası platformda tanıtılmakta ve şehrin kültürel kimliği güçlenmektedir. Ağ, Kırşehir gibi şehirlere kültürel çeşitliliği teşvik etme ve sürdürülebilir kalkınma için işbirlikleri geliştirme olanağı da sunmaktadır.

Performans teorisi, Kırşehir Abdallık geleneğinin müzik ve performans ilişkisini analiz ederek bu kültürel mirasın yaratıcı şehirler bağlamındaki önemini ortaya koymada kullanılabilir. Abdallık geleneğindeki müzik performansları, Richard Schechner'ın performans tanımına uygundur. Abdallar, müziklerini belirli bir hazırlık ve prova sürecinden geçirerek icra ederler. Her performans, ezberlenmiş ve prova edilmiş melodi ve ritimlerin tekrarını içermekle birlikte, aynı zamanda müzisyenin kendi yorumunu ve doğaçlamasını da barındırır. Bu, her performansı dinleyici için özgün bir deneyim haline getirir.

1. Yaratıcı Şehirler Ağının Tarihsel Bağlamı: Abdallık Geleneği

"Abdal" kelimesinin kökü Arapça "bdl" sözcüğüne dayanmaktadır (Köprülü, 2014: 434). Bedel, badal" kelimesi "bir şeyin yerine geçmek, yer değiştirmek, karşılık, adanan nesne" anlamlarına karşılık gelmektedir (Okumuş, 2005: 599). Arapça kökenli "bedil" kelimesinin çoğulu olan "abdal", "değiştirmek", "takas etmek" ve "temsil etmek" gibi anlamlar da taşır. Bununla birlikte, "yoksul", "düşkün" ve "yaşlı dilenci" gibi anlamları da içeren kelime, derin bir tasavvufi boyuta sahiptir (Develioğlu, 2013: 4). "'Abdal" kelimesi, günlük konuşmalardan sözlü anlatı türlerine kadar geniş bir kullanım alanına sahip bir sözcüktür. Bu kelime, taşıdığı kültürel, tasavvufi ve tarihsel bağlamı itibarıyla "derviş, bilge" gibi değerlendirilmiştir (Okumuş, 2005: 599).

Abdallık geleneği, toplumların siyasal, sosyal, kültürel ve dini yaşamında yüzyıllar boyunca etkili bir rol oynamış ve bu süreçte birçok değişim ve dönüşüm geçirmiştir. Zaman içinde çeşitli dallara ayrılarak gelişen bu gelenek, özellikle Kuzeydoğu ve Orta Anadolu bölgelerinde önemli bir kültürel unsur olarak varlığını sürdürmektedir. Geçmişten gelen uygulamaları günümüzde de yaşatarak, ozanlar ve âşıklar toplumu bir arada tutan kültürel öğeleri kuşaktan kuşağa aktarmaktadır. Toplumdaki alışkanlıkları, gelenekleri ve töreleri canlı tutarak önemli bir işlev görmektedir (Akçakaya, 2022: 109).

Etnomüzikologlar, müziğin kültürel etkinliklerde, ritüellerde, sosyal ilişkilerde ve topluluk sembolizminde oynadığı rolü araştırırken, sosyal ve

doğa bilimleri ile beşeri bilimlerden yararlanmaktadır. Müzik performansları, müzik deneyimleri ve müzik sanatçıları tarafından kullanılan kavramlar, kültürel kimliğin inşasında ve toplulukların kültürel kodlarının anlaşılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Çalgıların ses renkleri ve sahaları, kültürel kimliğin oluşumunda ve toplulukların kültürel kodlarının çözümlenmesinde etkilidir (Dağdeviren, 2022: 366). Abdallık geleneği de Orta Anadolu'da Kırşehir ve Kırıkkale başta olmak üzere çeşitli şehirlerde gelenek aktarımını devam ettiren önemli bir kültürel imgedir.

Abdal topluluklarının kökeni konusu, akademik tartışmalara konu olan karmaşık bir meseledir. Ahmet Yaşar Ocak, Anadolu'daki Abdal topluluklarının tek bir etnik kökene bağlanmasının zor olduğunu savunur. Farklı bölgelerde, hatta Orta Asya, Afganistan, Türkmenistan ve Azerbaycan gibi coğrafyalarda da "Abdal" ismini taşıyan grupların varlığına dikkat çeker. Ancak, bu grupların Türkiye'deki Abdallar ile organik bir bağının olduğunu düşünmez. Tokel'e göre, "Abdal" kelimesi tasavvuftan gelir ve özellikle Orta Çağ'da Kalenderiye akımına mensup dervişler için kullanılmıştır. Âşıkpaşazade'nin eserinde de adı geçen "Rum Abdalları" da bu bağlamda değerlendirilebilir. "Abdal" ismi, Orta Anadolu başta olmak üzere Ege, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da çeşitli gruplar tarafından kullanılmıştır. Bu grupların bazıları belirli meslekleri icra etseler de hepsinin aynı etnik kökene sahip olduğunu söylemek mümkün değildir. (Ocak, 1992: 271). Ocak, farklı fizyonomik özellikler gösteren Abdal gruplarının varlığına dikkat çekerek, konunun daha fazla araştırılması gerektiğini ifade eder (Erkan, 2008: 24).

Bazı kaynaklarda, Abdal grupları ile "teber" kelimesi ilişkilendirilmektedir bu husus, onların tarihsel mesleklerine dair ipuçları sunmaktadır. Ocak'a göre, "teber" kelimesi baltacı anlamına gelir ve Abdalların demircilikle uğraştıklarını gösterir. Günümüzde Abdallar bu kelimeyi "davulcu" anlamında kullanmaktadırlar. Bu durum, geçmişte demircilikle, özellikle balta imalatıyla uğraşan Abdalların zamanla bu mesleği bırakmış olsalar da "teber" kelimesini yeni meslekleriyle ilişkilendirerek kullanmaya devam ettikleri şeklinde yorumlanabilir. Erol Parlak da bu görüşü destekleyerek, Abdalların kendilerine "teberci" dediklerini ve Farsçada "teber" kelimesinin "kısa saplı balta" anlamına geldiğini belirtir. Yörüklerde olduğu gibi, Abdalların da yaptıkları işe bağlı olarak bu adı almış olmaları muhtemeldir (Parlak, 2009:14).

Bayram Bilge Tokel, Orta Anadolu Abdalları'nın kültürel geleneğini iki temel yaklaşım doğrultusunda incelemiştir. İlk yaklaşımda, Hacı Bektaş Veli, Yunus Emre, Âşık Paşa, Ahmet Gülşehri, Koyun Abdal ve Âşık Musa gibi önemli şahsiyetlerin temsil ettiği manevi ve insani değerleri yücelten sade dil ve aydınlık düşünce geleneğidir. Bu gelenek, asırlardır süregelen yazılı ve sözlü kültürel mirasın bir yansımasıdır. İkinci yaklaşım ise Kırşehir ve çevresindeki Türkmen aşiretlerinin Orta Asya'dan getirdiği saf şiir ve müzik kültürüdür. Bu sözlü gelenek, göçebe hayatın ve kültürünün bir ifadesidir.

Kırşehir, bu iki zengin kaynağın birleşmesiyle, müzik ve kültür zenginliğine sahip olmuştur (Tokel, 2004:14-15; Erkan, 2008:26).

Kırşehir'deki Abdal topluluğu, müzikal mirasıyla şehrin kültürel kimliğine önemli katkılar sağlamaktadır. Davul, zurna, bağlama ve keman gibi çeşitli enstrümanlarda uzmanlaşan Abdal müzik icracıları Kırşehir'in müzikal dokusunu zenginleştiren önemli bir rol oynamaktadır (Büyükşahin, 2023: 26). Kırşehir'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı programında yer almasında, Abdal müziğinin ve bu geleneğe bağlı kültürel mirasın önemli bir etkisi vardır. Bu ağ, Kırşehir'in kültürel zenginliğini uluslararası platformda tanıtmaya ve Abdal müziğinin daha geniş kitlelere ulaşmasına olanak sağlamıştır. Abdallık geleneği, sadece müzikle sınırlı kalmayıp, aynı zamanda bir yaşam biçimini ve kültürel değerleri de içerir. Bu gelenek, Kırşehir'in kültürel kimliğinin önemli bir parçasını oluşturur ve şehrin kültürel çeşitliliğine katkıda bulunur. Abdal geleneğinin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması, Kırşehir'in kültürel mirasının zenginliğini ve çeşitliliğini korumak açısından büyük önem taşımaktadır.

1.1.Abdallık Geleneğinin Yaşayan Temsilcisi Adem Göçer

UNESCO'nun Yaşayan İnsan Hazine programı, somut olmayan kültürel mirasın korunmasını amaçlar. Bu program, kültürel miras unsurlarının icrası, aktarımı ve yeniden üretimi için gerekli bilgi ve becerilerin korunmasını vurgular. Bireylerin somut olmayan kültürel mirası yaşatmaları ve yeniden canlandırmaları, ayrıca bu süreçte gerekli bilgi ve becerileri edinmeleri program aracılığıyla teşvik edilir. Program, toplumlar arasında farkındalık yaratmayı ve ulusal/uluslararası düzeyde somut olmayan kültürel mirasın yaşatılmasını ve korunmasını desteklemek için kültür aktarımına odaklanır (URL-2).

Türkiye, bu sözleşmeye taraf olarak somut olmayan kültürel mirasını koruma ve yaşatma yükümlülüğünü üstlenmiştir. Bu bağlamda, Yaşayan İnsan Hazine programı, geleneksel sanat ve zanaatların, kültürel uygulamaların ve diğer kültürel ifadelerin yaşayan temsilcileri olarak önemli bir rol oynar. Yaşayan İnsan Hazine programı, kültürel değerlerin ve geleneklerin gelecek nesillere aktarılmasını sağlayarak kültürel mirasın sürekliliğini destekler. Bu ünvan, aynı zamanda kültürel çeşitliliğin korunmasına ve kültürel mirasın ulusal ve uluslararası düzeyde tanınırlığının artırılmasına da katkıda bulunur (Oğuz, vd. 2013: 6; URL-2).

Türkiye'de Yaşayan İnsan Hazinesi ünvanı, somut olmayan kültürel mirasın korunması ve yaşatılması amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından verilmektedir.

Bu kriterlere uygun bulunan sanatçı, usta ve icracılar, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından envanter numarası verilerek kayıt altına alınır ve YİH ünvanı verilir (Arioğlu, 2023: 29). Bakanlığın son bilgileri ışığında 2024 yılı itibarıyla Yaşayan İnsan Hazinesi olarak envantere alınan 67 usta bulunmaktadır (Alkur, 2024: 8).

Adem Göçer, Kırşehir yöresine ait kaşık ve halay oyunlarının yanı sıra, özellikle davul icrasındaki sıra dışı performansı ile tanınan bir sanatçıdır. Davul, kaşık ve zurna gibi enstrümanları ustalikle kullanan Göçer, ilerlemiş yaşına rağmen sanatını icra eden gelenek temsilcisidir. Kültür ve Turizm Müdürlüğü Ustalar Müzik ve Oyun Topluluğu üyesi olan Göçer, UNESCO tarafından 2017 yılında "Yaşayan İnsan Hazinesi" ilan edilmiş ve ödülünü 2020 yılında almıştır. Göçer'in müzik performansı, "taksim" adı verilen bir davul girişinden sonra zurna eşliğinde bozlak icrasıyla devam eder. Daha sonra kaşık ve köçeklik gösterisiyle programını sonlandırır. Göçer'in sanatsal yeteneği ve kültürel mirasa katkıları, ona "Yaşayan İnsan Hazinesi" ünvanının atfedilmesinin de gerekçeleri arasındadır (Bekki, 2022: 55). Adem Göçer, Kırşehir'in kültürel mirası olan Abdallık geleneğinin yaşayan bir temsilcisidir. Adem Göçer, davul yapımı ve icrası alanındaki ustalığıyla, 2017 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı Yaşayan İnsan Hazine listesi envanterinin kayıtlı ustaları arasındadır (URL:3).

1958 yılında Kırşehir'in Kaman ilçesinde doğan Göçer'in resmi kaydı, dönemin şartları nedeniyle 1960 yılında yapılabilmektedir. Annesi Çiçek, babası ise resmi kayıtlarda Osman, lakabı ise Bektaş olan bir zurna icracısıdır. "Kör Bektaş" olarak bilinen babası ve dedesi gibi davulculuk geleneğini sürdüren Adem Göçer, Abdallık geleneği içinde yetişmiş bir ustadır. Adem Göçer'in yaşamı, Abdallık geleneğinin kuşaktan kuşağa aktarımının ve aile içindeki devamlılığının çarpıcı bir örneğidir. Dedesinden babasına, babasından kendisine ve oradan da çocuklarına ve torunlarına uzanan müzikal miras, Abdal müziği ve kültürünün yaşatılmasında önemli bir rol oynamıştır. 1983 yılında Cennet Hanım ile evlenen Göçer'in dört çocuğu vardır. 1984 doğumlu ilk çocuğu Allahverdi, 21 yaşında bir kaza sonucu hayatını kaybetmiştir. Allahverdi'nin vefatından sonra iki çocuğuna, Adem Göçer bakmaktadır. 1986 doğumlu ikinci oğlu Cesur, bir kız ve bir erkek çocuk babasıdır. 1988 doğumlu ilk kızı Sevinç'in iki kız, bir erkek çocuğu varken, 1994 doğumlu ikinci kızı Sevcan'ın bir kız ve bir erkek çocuğu vardır. Adem Göçer'in toplamda dokuz torunu bulunmaktadır (Büyüksahin, 2023: 35; KK-1).

Adem Göçer, sohbet geleneği içinde de Kırşehir'in kültürel kimliğini ve Abdallık geleneğinin önemli isimlerini vurgulayan bir şiirsel bir dil kullanmaktadır. "Kırşehir bizim ilimiz/Muharrem Ertaş bizim babamız" adlı dizelerle başlayan kendi yazdığı şiiri, sanat anlayışını da doğrudan aktarmaktadır. Muharrem Ertaş, Çekiç Ali ve Hacı Taşan gibi ustalar, Abdal müziğinin önemli temsilcileri olarak anılırken, Neşet Ertaş ise "gören gözümüz, düşünen beynimiz, konuşan dilimiz" olarak nitelendirilerek, Abdal kültürünün ifadesi olarak belirtilmektedir. Sanat eserleri, şehirlerin kültürel ve tarihsel dokusunu anlamak için önemli bir kaynak niteliğindedir. Göçer'in dizelerinde Kırşehir'in kültürel kimliği ve Abdal geleneğinin önemli isimleriyle olan bağlantısını vurgulamak için güçlü bir örnek teşkil etmektedir (KK-1; Büyüksahin, 2023: 35).

Adem Göçer, davulculuk becerisini kulaktan dolma öğrenerek geliştirdiğini belirtirken, aynı zamanda Abdal toplumundaki geleneksel eğitim sürecine de ışık tutmaktadır. Bu süreçte, resmi bir eğitimci-öğrenci ilişkisi olmasa da, genç müzisyenler ustaları izleyerek ve taklit ederek öğrenirler. Göçer, kendi neslinden önceki dönemde örnek aldığı davulcuları sıralarken, bu usta-çırak ilişkisinin izlerini de ortaya koymaktadır. Göçer'e göre, yörelerindeki en usta davulcular arasında Şeker Mehmet, Erol Cöke, Halil Usta, Yaşar Usta ve İsmet Öge gibi isimler yer almaktadır. Göçer ayrıca, daha önceki dönemlerde Topal Satılmış ve Tefçi Hüseyin Usta gibi ustaların da varlığından bahseder. "Biz neslin devamı, devri sürdürenleriz" diyerek, Abdal müziğinin kuşaktan kuşağa aktarımında kendi rolünü ve sorumluluğunu vurgular. Göçer'in ifadelerine göre, günümüzde de çok sayıda davulcu bulunmaktadır (Büyüksahin, 2023: 36).

"Abdal" kavramı, kimi zaman olumsuz çağrışımlar taşıyarak ayrımcılığa ve ötekileştirmeye yol açabilmektedir. Adem Göçer ve benzeri Abdal müzisyenler, "abdal" kimlikleriyle gurur duysalar da, bu kavramın aşağılayıcı bir şekilde kullanılması karşısında doğal olarak incinmekte ve tepki göstermektedirler. Göçer, bu noktada, kendilerine "abdal" diye hitap edenlerin de bir ünvanı olduğunu vurgulayarak, Abdal kimliğinin ve kültürünün saygı görmeyi hak ettiğini ifade etmektedir. Adem Göçer, Abdallık geleneği ile ilgili geçmiş dönemlerde belleğinde kalan dizelerden bahseder, bu dizeler aynı zamanda Göçer'in toplumla olan etkileşimi ve yaşam felsefesinin de yansıması olarak değerlendirilebilir. "Sevdim saydım insanların merdini" dizesiyle başlayan Göçer, Abdallık geleneğinde ozanların insanlara olan sevgisini ve saygısını vurgular. "Döğüldükçe diyemedim derdimi" dizesi ise Abdal toplumunun karşılaştığı zorluklara rağmen direncini ve sükûnetini ifade eder. "Asırlardır incitmedim ferdimi" dizesi, Abdalların barışçıl ve zararsız bir yaşam tarzını benimsediklerini göstermektedir. Son olarak, "Dostluk gördüm Abdalların çulunda" dizesi, Abdal toplumunun dayanışma ve dostluk değerlerine vurgu yapmaktadır (KK-1). Göçer, bu dörtlükle Abdal kültürünün özünü ve toplumdaki yerini aktarırken, Anadolu Türk müziğinin kültürel bağlamının derinliğine de dolaylı bir atıf yapmıştır (Çınar, 2021:104-34; Büyüksahin, 2023: 38). Bu dizelerde, Abdalların toplumsal hayatta maruz kaldıkları zorluklara ve ön yargılara rağmen, insanlara sevgi ve saygı gösterdikleri, kimseyi incitmedikleri ve dostluğa önem verdikleri vurgulanmaktadır. Aynı zamanda, Abdal kültürünün zenginliği ve değeri de dile getirilmektedir. Adem Göçer'in ifadeleri ve aktardığı dörtlük, Abdal kimliğinin ve kültürünün toplum içinde doğru anlaşılması ve saygı görmesi açısından önemli bir mesaj taşımaktadır. "Abdal" kavramının aşağılayıcı bir şekilde kullanılmasının önüne geçilmesi ve Abdal kültürünün zenginliğinin ve değerinin takdir edilmesi, toplumsal hoşgörü ve kültürel çeşitlilik açısından büyük önem taşımaktadır

Çıranklıktan Ustalığa Giden Yol: Davul İcracısı ve Yapımcısı

Davulun kullanım alanları oldukça çeşitlidir. Haberleşmeden savaşa, dini törenlerden eğlencelere, gündelik yaşamdan olağanüstü durumlara kadar birçok farklı amaç için kullanılmıştır (Gazimihal, 1975). Örneğin, savaşlarda düşmana gözdağı vermek, mehter ve dini törenlerde ritmi sağlamak, düğünlerde eğlenceyi artırmak, oruç tutanları sahura kaldırmak, cirit oyunları ve at yarışlarında heyecanı yükseltmek, bayram kutlamalarında coşkuyu ifade etmek, güreş müsabakalarında ritmi belirlemek ve hatta yangın gibi acil durumlarda insanları uyarmak için kullanılmıştır. Bu çok yönlülük, davulun Türk kültüründeki önemini vurgular. (Uzunkaya, 2015)'te belirtildiği gibi, davul, Türk müziğinin en önemli vurmali çalgılarından biridir.

Adem Göçer, davul çalmaya 10 yaşında başladığını ve ilk dönemlerinde davul yerine "teneke, kova, helke" gibi malzemeler kullandığını anlatır. Davul olmadığı için soba borularına vurarak ritim tuttuğunu ve davul çalmayı öğrenmeye başladığını belirtir. Babasının düğünlere giderken onu da götürdüğünü ve orada davul çalma fırsatı bulduğunu ifade eder. Adem Göçer'in yaşam öyküsü, Abdal geleneğinin gelecek kuşaklara aktarılması ve korunması açısından büyük önem taşımaktadır. Göçer'e verilen lakaplar, onun davulculuktaki gelişimini ve toplumdaki tanınırlığının artışı yansıtır. "Küçük Abdal" lakabı, onun genç yaşta davul çalmaya başlamasını ve Abdal topluluğuna aidiyetini vurgular. "Kör Bekteş'in Adem" lakabı, onun aile geçmişine ve kimliğine atıfta bulunurken "Davulcu Adem" lakabı, onun davulculuktaki ustalığını ve mesleki kimliğini vurgular. "Yaşayan İnsan Hazinesi" ünvanı ise, onun Abdal müziğine ve kültürüne katkılarının resmi olarak tanınması ve değer görmesini simgelemektedir (Göçer, 2024).

Göçer'in davula başlama hikâyesi de yine bir düğün aracılığıyla olmuştur. Düğünde çalan davulcunun yörenin halaylarına uygun çalamadığını fark eden Göçer, "Küçük Abdal bir gel hele" diyerek davul çalması için çağırılır. Bu olay, Göçer'in davulculukta yeteneğini göstermesi ve usta-çırak ilişkisine adım atması açısından önemli bir dönüm noktasıdır. Göçer'in davul çalmaya başlama öyküsü, Abdal müzisyenlerin karşılaştığı zorlukları ve müziğe olan tutkularını yansıtır. İmkânların kısıtlı olduğu dönemlerde, genç müzisyenler yaratıcılıklarını kullanarak ve çevrelerindeki malzemelerden yararlanarak müzik yapmayı öğrenmişlerdir. Göçer'in düğünlerdeki deneyimi, onun yeteneğini sergilemesi ve usta-çırak ilişkisine başlaması için bir fırsat yaratmıştır. Bu olay, Abdal müziğinde usta-çırak ilişkisinin ve genç müzisyenlerin yetişmesindeki önemini vurgular (KK-1). Bu aktarım sürecinde, genç müzisyenler ustalarını izleyerek, dinleyerek ve onlarla birlikte çalarak öğrenirler. Ustalar, resmi bir eğitim vermemelerine rağmen, genç müzisyenlerin gelişiminde önemli bir rol oynarlar. Bu geleneksel eğitim yöntemi, Abdal müziğinin korunması ve kültürel mirasın sürdürülebilirliğinin sağlanarak gelecek nesillere aktarılması açısından büyük önem taşımaktadır. Adem Göçer'in ifadeleri, Abdal toplumundaki

usta-çırak ilişkisinin ve bu ilişkinin müzikal geleneğin sürdürülmesindeki rolünün anlaşılması için değerli bir kaynak niteliği taşımaktadır (KK-1).

Adem Göçer, kendini bir neslin devamı olarak görürken, Abdallık geleneğinin sürdürülmesindeki rolünü ve ailesinin bu gelenekteki yerini vurgulamaktadır. "Benim bura davulcu ocağı" ifadesiyle, ailesinin Abdal müziği ve kültürünün taşıyıcısı olduğunu belirtir. İlk oğlu Allahverdi'nin vefatına rağmen, ikinci oğlu Cesur, torunu Hünkâr ve babasının adını taşıyan üçüncü oğlu Bektaş'ın davul çalması, geleneğin gelecek kuşaklara aktarıldığını göstermektedir. Kardeşi Özdemir'in zurna çalması ve kardeşinin ve kız kardeşinin çocuklarının da davul çalması, ailenin Abdal müziğine olan bağlılığını ve bu geleneğin aile içindeki yaygınlığını ortaya koymaktadır (Büyükaşahin, 2023: 37).

Davul, Türk müziğinin temel ritim ve vurmalı çalgılarından biridir. Hayvan derisinden yapılmış iki başlı, silindirik bir gövdeye ve ahşap, metal veya nadiren topraktan yapılmış bir çerçeveye sahiptir [Uzunkaya ve Akbal, 2014]. Türklerin yaşadığı coğrafyalarda yaygın olarak bulunan davul, Türk müziğinin çeşitli türlerinde kullanılır ve Türk toplumlarının yaşamının farklı alanlarında önemli bir rol oynar (Ekici, 2002).

Adem Göçer, ona ustalık kazandıran davul yapımında kullanılan malzemeleri ve yapım aşamalarını ayrıntılı bir şekilde anlatır. Davulun kasnağının 48-52 cm çapında kayın ağacından yapıldığını, ince kesilip tabaka haline getirildiğini belirtir. Göçer'in davul yapım teknikleri temelde altı madde hâlinde sıralanabilir:

1. Kayın, gürgen veya ceviz ağacından (tercihen ceviz) kasnağı oluşturma.
2. Kuşburnu ağacı dallarını ateşle şekil vererek çemberi yapma.
3. Gürgen veya şimşir ağacından tokmağı yapma.
4. Ilgın, Kızılçık veya Karamuk ağacından cıbbığı yapıp ateşle hafifçe pişirme.
5. Ön deriye keçi derisi, çubuk derisine kuzu, toklu veya oğlak derisi takma (günümüzde naylon deri).
6. İpleri kındap veya bayrak siciminden yapma (günümüzde naylon ip) (KK-1).

Günümüzde asma davul icrasını genellikle abdallık geleneğinden gelen sanatçılar sürdürmektedir. Bu nedenle, asma davul icrasının inceliklerini anlamak için Abdallık geleneğinin derinlemesine incelenmesi gerekmektedir (Büyükaşahin, 2023: 26). Davul, sadece bir çalgı olmanın ötesinde, Abdallık geleneğinin taşıyıcısı ve kültürel mirasın önemli bir parçasıdır. Davulun yapım tekniği, kullanılan malzemeler ve icra üslubu, Abdallık geleneğinin özelliklerini yansıtır ve bu geleneğin kuşaktan kuşağa aktarılmasında önemli bir rol oynar. Bu bağlamda, davul, Türk kültürünün zenginliğini ve çeşitliliğini yansıtan önemli bir semboldür.

Göçer, Abdallık geleneğinin kültürün özünü oluşturduğunu ifade ederek Abdal ustalarını "vergili" olarak nitelendirmiştir. Geleneği icra etmenin bir görev olarak kabul edilmesi anlayışı, Abdal müziğinin ve kültürünün kuşaktan kuşağa aktarılmasına da katkıda bulunmuştur. Göçer, aile büyüklerinden aldığı terbiye ve öğretilere bağlı kalarak, geleneği yaşatmaya ve gelecek nesillere aktarmaya gayret ettiğini her seferinde yinelemiştir (Büyükşahin, 2023: 37).

Adem Göçer, davul çalma yeteneği sayesinde "küçük Abdal" lakabıyla tanındığını ve bu lakabın uzun süre kullanıldığını anlatır. Büyüdükçe ve yetenekleri geliştikçe "Kör Bekteş'in Adem" ve daha sonra "Davulcu Adem" olarak anılmaya başlandığını belirtir. Göçer, "Yaşayan İnsan Hazinesi" ünvanını aldığı anda duyduğu gururu ve memleketinin de bu ünvandan gurur duyduğunu ifade etmektedir (KK-1). Adem Göçer'in ifadeleri, Abdallık geleneğinde akrabalık bağlarının ve usta-çırak ilişkisinin önemini ortaya koymaktadır. Gelenek, aile içinde ve akrabalar arasında aktarılırken, ustalar genç müzisyenlere örnek olur ve onların gelişimine rehberlik eder. Bu süreç, Abdal müziğinin ve kültürünün yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılması için hayati önem taşımaktadır. Göçer'in "Abdallık nerde kaldı?" sorusu, geleneğin sürdürülmesi konusundaki endişesini ve bu geleneğe olan bağlılığını yansıtmaktadır.

Adem Göçer, davul çalarken yaşadığı deneyimi anlatırken, müziğin onu nasıl derinden etkilediğini ve trans haline geçirdiğini ifade eder. Davulun gücünün onu ele geçirdiğini, göğe yükseldiğini ve ayaklarının yerden kesildiğini hissettiğini belirtir. Bu deneyimi, manevi bir yolculuk olarak nitelendirir ve "sanki bir bineğe biner gibi çıkarır beni arşa" ifadesiyle tasvir eder. Göçer, bu deneyimin anlamını yalnızca yaşayanların anlayabileceğini vurgular (Büyükşahin, 2023: 42). Göçer'in davul çalarken yaşadığı bu deneyim, Şamanizm ve Kamlık geleneklerindeki trans hallerine benzerlik gösterir. Şamanlar ve Kamlar, müzik ve ritüel danslar aracılığıyla trans haline geçerek ruhani dünyalarla iletişim kurarlar. Göçer'in deneyimindeki trans hali, onun müziğe olan derin bağlılığını ve manevi dünyayla olan ilişkisini yansıtır. Adem Göçer, düğüne gitmeden önce evden çıkarken "Himmet" aldıklarını ve ailelerine "hayırlı Himmet" dilediklerini anlatır. "Himmet" in Allah'tan, yani Sahib'lerinden gelmesini dilediklerini ve bu dua ile yola çıktıklarını belirtir. Göçer, işe başlamadan önce dua ederek manevi bir ritüel gerçekleştirmektedir. Bu ritüel kültürel mirasın manevi boyutunu yansıtır ve geleneksel sanatların dini inançlarla olan bağlantısını göstermektedir Aynı zamanda, Türk halk müziği ve dansında da dini ve kültürel unsurların iç içe geçtiği görülmektedir (Büyükşahin, 2023: 42). "Himmet almak", manevi destek ve yardım istemek anlamına gelir. Bu terim, genellikle dini ve tasavvufi bağlamlarda kullanılır ve kişinin Allah'tan veya bir evliyadan yardım dilemesini ifade eder. Adem Göçer'in ifadelerine göre, Abdal müzisyenler de davul çalmaya başlamadan önce "Himmet" alarak manevi destek ve ilham dilerler. Bu ritüel, müziğin manevi boyutunu ve müzisyenin performansına olan etkisini vurgular. Düğüne gitmeden önce

okunan dua ise, müzisyenleri olası tehlikelerden koruması için Allah'a yakarıştır.

Neşet Ertaş, Abdal müziğinin tanınması ve değer görmesi için önemli katkılarda bulunmuş bir sanatçıdır. Kırşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'ne bağlı Ustalar Müzik ve Oyun Topluluğu'nun kurulması neticesinde Abdal müzisyenlere istihdam sağlanmıştır. Neşet Ertaş'ın müziği, Abdallık geleneğinin önemli bir parçasıdır ve bu geleneğin gelecek kuşaklara aktarılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Adem Göçer, Abdal ustalarıyla olan anılarını ve Neşet Ertaş'ın Abdal müziğine katkılarını anlatırken, Abdal müzisyenler arasındaki dayanışmayı ve Neşet Ertaş'ın bu topluluk için önemini vurgular. Göçer, Neşet Ertaş sayesinde Kültür Bakanlığı bünyesinde Kırşehir Abdalları Korosu'nun kurulduğunu ve burada davulculuk yaparak geçimini sağladığını belirtir. Göçer, geçmişte Abdal müzisyenlerle birlikte düğünlerde çaldığı günleri ve yaşadıkları zorlukları da anlatır. "Bir yorganın altında 7 kişi yattığımız olurdu" ifadesi, Abdal müzisyenlerin dayanışmasını ve zor koşullar altında birbirlerine destek olduklarını gösterir. Göçer, tüm Abdal ustalarla çalışmaktan duyduğu memnuniyeti dile getirir ve tüm insanlar için iyi dileklerde bulunur (KK-1).

2. Yaratıcı Şehirler Ağının Kültürel Bağlamı Kırşehir Örneği

Charles Taylor'a göre kimlik, bireylerin ve grupların çevreleriyle etkileşimleri, değer sistemleri, gelenekleri ve inançları tarafından şekillenen dinamik bir aidiyet duygusudur. Kimliğin oluşumunda mekânsal bağlam, cinsiyet, sosyoekonomik durum, etnik köken, coğrafya, kültür ve sosyal çevre gibi çeşitli faktörler rol oynar. Bu unsurlar, bireyin kendini ve toplumdaki yerini nasıl algıladığını etkiler. Coğrafi konum, kültürel pratikleri ve gelenekleri şekillendirirken, sosyoekonomik durum kaynaklara erişimi ve bireyin yeteneklerini geliştirme biçimini etkiler. Cinsiyet rolleri ve beklentileri de bireyin kimlik algısını şekillendirir. Bu faktörlerin etkileşimi, kimlik oluşumunun karmaşıklığını vurgular (Taylor, 2012: 15-23).

Göçebe Abdal toplulukları, göç ettikleri bölgelere kendi inançlarını ve kültürel alışkanlıklarını yaymışlardır. Osmanlı döneminde Anadolu Abdalları, Balkanlar ve Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşmasında önemli bir rol oynamışlardır. Kültürel kimlik, bireylerin ait olduğu kültürel gruplar tarafından biçimlendirilen ve tarihsel süreçlerle derinleşen bir özelliktir. Bu kimlik, sıradan yaşam pratiklerinden sanata, dil ve eğlence biçimlerine kadar geniş bir yelpazeyi kapsar. Kültürel kimliğin unsurları arasında dil, din, müzik, dans, el sanatları ve folklor gibi geleneksel unsurlar bulunur. Bu unsurlar, toplulukların kimliğini ve sosyal bağlarını pekiştirir. Gelenek ustaları, toplumların kültürel miraslarını sürdüren, yaşatan ve geliştiren bireylerdir. Onlar, sanatçılar, zanaatkarlar, hikâye anlatıcıları ve müzisyenler olarak çok çeşitli rollere sahip olabilirler.

Yaratıcı şehirler, bireyler, gruplar, ürünler, gelenekler ve mekânlar arasındaki etkileşimlerin ürünüdür. Kültür, bu yaratıcı etkileşimlerin hem kaynağı hem de sonucudur. UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı, bu etkileşimleri

küresel ölçekte teşvik etmeyi amaçlar. Geleneksel kültürel miras, bu etkileşimler sayesinde yaratılır, değişir, dönüşür ve yaşatılır. Yaratıcı şehirler, yerel, ulusal ve küresel etkileşimlerin merkezi olarak, geleneksel kültürün korunması ve geliştirilmesinde önemli bir rol oynar (Özdemir, 2020: 3). Geleneksel uygulamaların içindeki yaratıcılığın desteklenmesi ve yeni yaratıcı ifadelerle ilham kaynağı olması, kültürel mirasın dinamik yapısını güçlendirir (Fidan, 2017). Abdallık ve Ahilik gibi gelenekler, "gelenek ustaları" sayesinde yüzyıllar boyunca yaşatılmıştır. Bu ustalar, bilgi ve becerilerinin yanı sıra, geleneklerin özünü ve ruhunu da gelecek nesillere aktarır.

Abdal müzik gruplarının icra ettiği temel müzik geleneği bozlak üzerinedir. Bozlak geleneğinde kullanılan başlıca çalgı, yöresel farklılıklar gösteren boyutlarıyla bağlamadır. Bağlama, bozlak müziğiyle neredeyse özdeşleşmiştir. Benzersiz tınısı ve çok yönlü yapısı, bozlakların zenginleşmesine ve güçlenmesine önemli ölçüde katkıda bulunmuştur. Bağlamanın yanı sıra, zurna da bozlakların karakteristik özelliklerini taşıyan bir diğer önemli halk çalgısıdır. Özellikle açık alanlarda, davul eşliğinde çalınan zurna, bozlaklara ayrı bir görkem katmaktadır. Son yıllarda Abdallar arasında yaygınlaşan keman da bozlak icrasında kullanılan çalgılar arasındadır. Keman, kendine özgü ses karakteriyle bozlak müziğine yeni bir boyut kazandırmıştır (Parlak, 2009).

Orta Anadolu, özellikle Kırşehir ve Kırıkkale/Keskin yöresi, Abdal geleneğinin önemli merkezlerinden biridir ve bu bölge, Hacı Taşan, Çekiç Ali, Muharrem Ertaş ve oğlu Neşet Ertaş gibi Abdal müziğinin önde gelen isimlerini yetiştirmiştir. Bu sanatçılar, Abdal müziğinin zengin repertuvarını ve kültürel değerlerini gelecek nesillere aktarmada önemli bir rol oynamışlardır. Abdal müziği, sözlü gelenek ve performans sanatının bir birleşimi olarak toplumsal olayları, duyguları ve deneyimleri yansıtan bir anlatım biçimidir. Kırşehir ve Keskindeki Abdal toplulukları, bu müzikal geleneği canlı tutarak kültürel mirasın korunmasına katkıda bulunmaktadır (Önal, 2024: 833).

Abdal müziği, genellikle sözlü gelenek yoluyla öğrenilir ve icra edilir. Ustalar, çıraklarına çalgı çalmayı, şarkı söylemeyi ve repertuvarlarını öğretir. Bu süreçte, sadece müzikal bilgi değil, aynı zamanda Abdal kültürüne ait değerler, normlar ve hikâyeler de aktarılır. Böylece, Abdal ustaları, kültürel kimliğin ve toplumsal hafızanın korunmasında önemli bir rol oynar. Gelenek ustaları, kültürel mirasın yaşatılması ve aktarılmasında önemli bir rehber konumundadır. Bilgi ve becerilerini usta-çırak ilişkisi aracılığıyla yeni nesillere aktararak kültürel sürekliliği sağlar. Ustalar, toplulukların ve grupların tarihini ve kültürel hafızasını canlı tutarak kültürel belleğin koruyucuları olarak görev yapar. Aynı zamanda, icra ettikleri geleneksel sanatlar aracılığıyla toplumsal kimliğin oluşumuna ve güçlenmesine katkıda bulunur. Geleneğin temsilcileri, geleneksel formları modern dünyaya uyarlayarak kültürel mirasın dinamik bir şekilde yaşamasını sağlamaktadır (Fedakâr ve Demir, 2018: 90-101).

Küreselleşmenin yarattığı kültürel homojenleşme eğilimine karşı, yerel kültürlerin korunması ve sürdürülebilir kılınması için çeşitli stratejiler geliştirilmektedir. Kültürel ve yaratıcı endüstriler, ekonomik kalkınmaya önemli katkılar sağlamaları ve kültürel çeşitliliği desteklemeleri nedeniyle artan bir ilgi odağı haline gelmiştir (URL-3). UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı, 2004 yılında kurulmuş olup şehirlerin kültürel ve yaratıcı potansiyellerini geliştirmelerine ve uluslararası işbirliği platformlarına erişmelerine imkân tanımaktadır. Ağ; edebiyat, film, müzik, zanaat ve halk sanatları, tasarım, gastronomi ve medya sanatları gibi yedi farklı yaratıcı alanı kapsamaktadır. Şehirler, kültürel kimlikleriyle uyumlu bir alanda başvurarak ağa dâhil olabilir ve bu sayede marka değerlerini artırabilirler (Esen ve Atay, 2020: 30). Kırşehir, UNESCO tarafından "Müzik Şehri" ünvanıyla kabul edilmiş önemli bir merkezdir. Bölgede uzun süredir varlığını sürdüren Ahilik ve Abdallık gelenekleri, Kırşehir'in kültürel mirasının gelişiminde ve aktarılmasında önemli bir rol oynamıştır. Bu gelenekler, şehrin kültürel kimliğinin önemli bir parçasını oluşturmakta ve müzik, ritüel ve sosyal pratikler aracılığıyla toplumsal hafızanın ve kimliğin şekillenmesine katkıda bulunmaktadır.

Kırşehir'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı kapsamındaki etkinlikleri, şehrin kültürel mirasının korunması ve tanıtılmasını destekleyen çok yönlü bir yapı sunmaktadır. Bu etkinlikler, Kırşehir'in geleneksel müziğini, el sanatlarını ve halk kültürünü ulusal ve uluslararası platformlarda tanıtmayı amaçlamaktadır. Kırşehir, 2019 yılında müzik alanında UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na katılımından bu yana, kültürel etkinlikleriyle öne çıkmaktadır. Bu etkinlikler, şehrin kültürel kimliğini güçlendirmenin yanı sıra kültür turizminin gelişmesine de katkıda bulunmaktadır. Ayrıca, Kırşehir'in yaratıcı endüstrilerinin desteklenmesi ve yerel sanatçıların uluslararası platformlarda tanıtımı için önemli fırsatlar sunmaktadır. Kırşehir'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'ndaki aktif rolü, şehrin hem kültürel hem de ekonomik kalkınmasına olumlu etkilerde bulunmaktadır (URI-2; URL-6).

2.1.Ustalar, Müzik ve Oyun Topluluğu

Kırşehir'de, kültürel mirası korumak ve yaşatmak amacıyla Kırşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve yerel yönetimler tarafından iki usta topluluğu oluşturulmuştur. Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı Kırşehir Kültür ve Turizm Müdürlüğü Ustalar Müzik ve Oyun Topluluğu, 2001 yılından beri Abdal geleneğinin önemli bir parçası olan Bozlak kültürünü tanıtmak ve gelecek nesillere aktarmak için çalışmaktadır. Bu topluluğun çalışmaları, Kırşehir'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na dâhil edilmesinde önemli bir rol oynamıştır. Kırşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından desteklenen topluluk, şehrin kültürel kimliğinin korunması ve gelecek nesillere aktarılması hususunda önemli bir icracı konumundadır.

2.2.Uluslararası Müzik Festivalleri

Kırşehir'de düzenlenen müzik festivali, şehrin kültürel mirasını koruma altına alan ve UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'ndaki yerini pekiştiren önemli bir etkinliktir. Festival programı, çeşitli müzik türlerini ve kültürel performansları içermektedir.

2022 yılında Eylül ayında ilki gerçekleşen festival; Neşet Ertaş Kültür Sanat Merkezi'nden başlayıp Cacabey Meydanı'nda sona eren bir kortej yürüyüşü ile başlamıştır. Kırşehir Belediyesi Abdallar Korosu'nun davul zurna gösterisiyle festivale devam edilmiştir. Akşam saatlerinde Abdallar Konseri, Âşık Maksut Feryadi Konseri ve Emel Taşcıoğlu Konseri gerçekleştirilmiştir. Kırşehir Belediyesi Abdallar Korosu'nun davul zurna gösterisi ve Veli Ertaş Konseri ile başlayan gün, (Kalyoncu & Özata, 2012) Hacıbektaş Gönüllü Semah Topluluğu'nun performansı ve Fatma Aydoğan Konseri ile devam etmiştir. Festival, Sura İskenderli Konseri ile sona ermiştir.

12-13 Temmuz 2023 tarihlerinde Kırşehir'de gerçekleştirilen UNESCO Uluslararası 2. Müzik Festivali, şehrin kültürel mirasını ve "Müzik Şehri" ünvanını yansıtan zengin bir program sunmuştur. Festival, Kırşehir Belediyesi Abdallar Korosu'nun davul zurna performansları gibi yerel gelenekleri öne çıkarırken Hanover ve Batum'dan gelen uluslararası müzik ve dans topluluklarıyla kültürel çeşitliliği de kutlamıştır. Veli Ertaş konseri ve Hacıbektaş Gönüllü Semah Topluluğu'nun gösterisi gibi etkinlikler, Kırşehir'in zengin müzikal alt yapısını sergilemiştir. Fatma Aydoğan ve Sura İskenderli konserleri de festivale uluslararası bir boyut katmıştır. Kırşehir Belediyesi Abdallar Korosu'nun performansları, Abdal müziğinin nesilden nesile aktarılan zengin kültürel mirasını vurgulamıştır. Festival, yerel ve uluslararası sanatçıları bir araya getirerek kültürler arası etkileşimi teşvik etmiş ve Kırşehir'in kültürel zenginliğini uluslararası bir platformda sergilemiştir.

2.3.Halk Eğitim Kursları ve Gençlere Yönelik Müzik Atölyeleri

Kırşehir'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı kapsamındaki önemli faaliyetlerinden biri, Kırşehir Belediye'si bünyesinde faaliyet gösteren halk eğitim kursları ve gençlere yönelik müzik atölyeleridir. Bu atölyeler, Abdallık Geleneğinin gelecek nesillere aktarılmasını amaçlamakta ve özellikle bağlama, davul gibi geleneksel çalgıların öğretilmesine odaklanmaktadır. Şehrin gençlerinin katılımıyla gerçekleşen bu müzik dersleri ve atölyeler, Abdallık geleneğinin yaşatılması ve sürdürülmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Geleneksel müziğe olan ilgiyi genç nesiller arasında artırmayı hedefleyen bu eğitimler, Kırşehir'in "Yaratıcı Şehir" ünvanını almasında etkili olan kültürel değerlerin korunması ve geleceğe taşınması için yürütülen çalışmaların başında gelmektedir. Bu atölyeler, gençlerin kültürel miraslarına sahip çıkmalarını ve sanatsal yeteneklerini geliştirmelerini sağlayarak, Kırşehir'in kültürel kimliğinin güçlenmesine katkıda bulunmaktadır (URL-6).

Atölyelerde verilen eğitimler, sadece müzik aleti çalmayı öğretmekle kalmayıp aynı zamanda Abdallık geleneğinin tarihini, felsefesini ve kültürel önemini de gençlere aktarmaktadır. Bu sayede gençler, kültürel miraslarına daha derin bir anlayışla bağlanmakta ve geleneğin taşıyıcıları olarak yetişmektedirler. Kırşehir'deki müzik atölyeleri, UNESCO'nun somut olmayan kültürel mirasın korunması ve yaşatılması hedefleriyle de örtüşmektedir. Bu atölyelerin uzun vadeli etkileri, Kırşehir'in kültürel zenginliğinin gelecek nesillere aktarılmasını sağlayarak şehrin kültürel kimliğinin güçlenmesine ve UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağındaki yerinin pekişmesine katkıda bulunacaktır.

2.4.Ulusal ve Uluslararası İşbirlik Etkinlikleri

Kırşehir'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na katılımı, ulusal ve uluslararası işbirliklerinde artışa yol açmıştır. Bu kapsamda, Türkiye'deki ve diğer ülkelerdeki UNESCO Yaratıcı Şehirler ile ortak projeler geliştirilmekte ve çeşitli kültürel etkinlikler düzenlenmektedir. İşbirlikleri, sadece müzik alanıyla sınırlı kalmayıp el sanatları ve diğer kültürel alanlarda da bilgi paylaşımı ve karşılıklı destek sağlanmaktadır. Kırşehir'in kültürel zenginliklerini dünya çapında tanıtmaya fırsatı sunan bu işbirlikleri, kültürel değerlerin korunmasına katkı sağlamaktadır. Bu noktada, Kırşehir Belediyesi, Kırşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü gibi yerel kurumlar, Ahiler Kalkınma Ajansı ve UNESCO gibi ulusal ve uluslararası kuruluşların paydaşlığı da önemlidir. Bu kurumlar, işbirliği projelerinin geliştirilmesi ve uygulanmasında aktif rol alarak Kırşehir'in kültürel potansiyelinin ortaya çıkarılmasına ve sürdürülebilir kalkınmasına destek olmaktadır. Ahiler Kalkınma Ajansı, bölgesel kalkınma stratejileri kapsamında kültürel mirası ve yaratıcı endüstrileri destekleyen projelere finansman sağlamaktadır. Kırşehir Belediyesi ise, kültürel etkinliklerin düzenlenmesi, altyapının iyileştirilmesi ve kültürel mirasın korunması konularında aktif rol oynamaktadır. Kırşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, kültürel değerlerin envanterinin çıkarılması, tanıtım faaliyetlerinin yürütülmesi ve kültürel turizmin geliştirilmesi gibi alanlarda çalışmalar yürütmektedir. UNESCO ise, küresel ağını kullanarak Kırşehir'in uluslararası alanda tanıtımını desteklemekte ve diğer yaratıcı şehirlerle işbirliği imkânları sağlamaktadır (URL-4).

Sonuç

Kırşehir, Anadolu'nun kültürel kavşak noktasında yer alan ve zengin kültürel mirasa sahip bir şehirdir. Kırşehir'in kültürel kent belleğinin önemli bileşenlerinden birisi de müzik alanındaki köklü gelenekleridir. "Abdal Geleneği" olarak bilinen bu müzik kültürü, Kırşehir'in kent kimliğinin önemli bir unsurudur. Abdalların müzikteki ustalığı, nesilden nesile aktararak zengin bir kültürel mirasa dönüşmüştür. UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı, şehirlerin kültürel ve yaratıcı endüstrilerdeki başarılarını tanıyan ve destekleyen bir platformdur. Kırşehir, "Müzik Şehri" ünvanıyla bu ağa dâhil olmuştur. Bu ünvan, Kırşehir'in müzikal mirasının uluslararası alanda

tanınması ve korunması açısından önemli bir adımdır. Davul ustası ve icracısı Adem Göçer, Abdallık geleneğinin önemli temsilcilerinden biridir. Göçer'in ustalığı ve kültürel mirası yaşatmadaki rolü, Kırşehir'in müzikal kimliğinin önemli bir parçasıdır. Adem Göçer gibi ustalar, geleneksel müziğin gelecek nesillere aktarılmasında ve yaşatılmasında önemli bir icracı konumundadır. Kırşehir'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na dâhil olması, şehrin kültürel ve ekonomik kalkınmasına katkı sağlamaktadır. Bu ağ, Kırşehir'in müzikal mirasını uluslararası platformlarda tanıtma ve kültürel turizmi geliştirme fırsatı sunmaktadır. Aynı zamanda, Adem Göçer gibi ustaların desteklenmesi ve geleneksel müziğin gelecek nesillere aktarılması için yeni imkânlar yaratmaktadır.

Sözlü aktarım ve topluluk katılımına vurgu yapan Abdallık geleneği, küreselleşme bağlamında kültürel süreklilik ve değişim dinamiklerine bağlı önemli bilgiler sunmaktadır. Geleneksel çalgıları ve performans stillerine olan hâkimiyeti ile Abdallık geleneği, Kırşehir ilinde müzik geleneğinin özünü temsil etmektedir. UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı gibi girişimler, Abdal müziği ve Adem Göçer gibi sanatçıların uluslararası alanda tanınmasına ve kültürel alışverişin artmasına olanak sağlamaktadır. Bu süreç, hem Abdallık geleneğinin korunmasına ve yaşatılmasına hem de Kırşehir'in kültürel kimliğinin güçlendirilmesine katkı sağlayabilir. Ancak, yaratıcı şehirleşme sürecinin getirdiği ticarileşme ve turizm baskıları, Abdallık geleneğinin özgünlüğünü ve kültürel değerlerini tehdit edebilir. Bu nedenle, Kırşehir'in yaratıcı şehirleşme sürecinde Abdallık geleneğinin korunması ve sürdürülebilirliği için dikkatli bir planlama ve yönetim gerekmektedir.

Abdallık geleneği, performans teorisi bağlamında incelenmeye değer zengin bir alandır. Abdalların müzik performansları, ritüelleri ve sözlü anlatıları, belirli bir hazırlık sürecinden geçen ve tekrarlanan eylemlerdir. Bu performanslar, hem Abdallık kültürünün hem de Kırşehir'in kültürel kimliğinin bir ifadesidir. Adem Göçer gibi usta müzisyenler, Abdallık geleneğini kendi yorumlarıyla zenginleştirerek gelecek kuşaklara aktarırlar. Abdallık performanslarında, icracı ve seyirci arasında güçlü bir etkileşim bulunmaktadır. Bu sürecin sürdürülebilirliği için kültürel değerlerin korunması, geleneksel sanatların desteklenmesi ve yaratıcı endüstrilerin geliştirilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

Yazılı Kaynaklar

- Akçakaya, Ü. (2022). *Kahraman (yolculuk) arketipi açısından kendini gerçekleştirme: Türk halk ozanı Neşet Ertaş örneği*. İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Alkur, M. (2024). *Yaşayan insan hazinesi programı kapsamında kabak kemane ustası İrfan Alkur ozanı ve çalgı atölyesi*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

- Bauman, R.(2008). Tür, performans ve metinlerarasılığın üretimi. (çev. Işıl Altun), *Milli Folklor*, 20(1), 114-122.
- Bekki, S. (2022). Küçük Abdaldan yaşayan insan hazineliğine davulun ustası Adem Göçer. *UNESCO Müzik Şehri Kırşehir Uluslararası Müzik Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, 55-76, Erzurum: Fenomen Yayıncılık.
- Büyükaşahin, C. (2023). *Asma davul icracısı üzerine bir araştırma: Adem Göçer örneği*. Karabük: Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Çınar, S. (2021). Âşık tarzı müzik geleneğine paralel yorumlar: Barış Manço. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 1033-1048.
- Çobanoğlu, Ö. (1999). *Halkbilimi kuramları ve araştırma yöntemleri tarihine giriş*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Dağdeviren, A. (2019). Abdallar, müzik ve turizm. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 12(67), 860-878.
- Dağdeviren, M. (2022). Müziksel öğelerin kültürel kimlik oluşturmadaki rolünün etnomüzikolojik yansımaları. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 48, 365-382.
- Demir, E. (2024). Kimliğin İnşası: Dil, inanç ve toplumsal tarih temelinde abdal ve çingeneler. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 40, 83-96.
- Develioğlu, F. (2013). *Osmanlıca-Türkçe ansiklopedik lügat*. Ankara: Aydın Kitabevi.
- Erkan, S. (2008). *Kırşehir yöresi halk müziği geleneğinde abdallar*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Ekici, S. (2002). *Türk halk çalgılarının tarihi gelişimi*. Ankara: Turizm Folklor Araştırma Kurumu.
- Esen, Ü. - Atay, Ö. (2020). Türkiye'nin yaratıcı şehirleri. *Bilig*, 92, 29- 54.
- Fedakâr P. - Demir, G. K. (2018). Yaşayan insan hazineleri programının somut olmayan kültürel mirasın sürdürülebilirliği bağlamında değerlendirilmesi. *Milli Folklor*, 120, 90-101.
- Fidan, S. (2017). *Âşıklık geleneği ve medya endüstrisi*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Gazimihal, M. R. (1975). *Türk vurmali çalgıları*. Ankara: AÜ Basımevi.
- Gümüş, P. – Sezindoğan, P. (2010). Richard Schechner ve performans kuramı. *MİMESİS Tiyatro/Çeviri ve Araştırma Dergisi*, 17, 15-25.
- Köprülü, M. F. (2004). *Edebiyat araştırmaları 2*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Marshall, G. (1999). *Sosyoloji Sözlüğü*. (çev.: Osman Akınhay-Derya Kömürçü), Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları, 2.
- Ocak, A. Y.(1992). Türk folklorunda Rum Abdalları. *IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri*, 272-277, Ankara.
- Oğuz, M. Ö. (2007). Folklor ve kültürel mekân. *Milli Folklor*, 76, 30-32.
- Oğuz, M. Ö. (2008). UNESCO ve geleneğin ustaları. *Milli Folklor*, 77, 5-10.
- Okumuş, E. (2005). Türkiye'de marjinal bir grup olarak abdallar. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*. 3(6), 593-626.
- Onat, H. (2021). *Geleneksel kazak müziği icracıları ve performans özelliklerinin performans teori açısından incelenmesi*. Bursa: Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

- Önal, H. (2024). Abdallar ve icra ettikleri bozlakların makamsal yapısı: Kırşehir ve Kırıkkale örneği. *Premium E-Journal of Social Sciences (PEJOSS)*, 8(43), 829–840.
- Özbek M. (1975). *Türk halk çalgıları*. Ankara: Ötüken Neşriyat.
- Özdemir, N. (2012). *Kültür ekonomisi ve yönetimi*. Ankara: Hacettepe Yayınları.
- Özdemir, N. - Özdemir, E. (2020). Yaratıcı kentler ve yaşayan kültür. *Uluslararası Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 2-23.
- Parlak, E. (2009). Anadolu Türkmen düşünlerinin baş aktörleri abdallar, abdalların düşün çalgıcılığı ve değişen koşullar altında düşüncülük geleneği. *Uluslararası Halk Kültüründe Eğlence Sempozyumu*, Kocaeli.
- Schechner, R. (2009). Performans ve sosyal bilimler: Giriş. *MİMESİS Tiyatro/Çeviri ve Araştırma Dergisi*, (çev.: Pınar Gümüş), 16, 81-83.
- Uzunkaya, E.- Akbal, Ö. (2014). Türk halk danslarının icrasında bir asma davul geleneği ayağa çalma. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, 44, 33-54.

Elektronik Kaynaklar

- URL-1: UNESCO yaratıcı şehirler ağı. <https://www.unesco.org.tr/Pages/3001/2401/UNESCO-Yarat%C4%B1c%C4%B1-%C5%9Eehirler-A%C4%9F%C4%B1-Program%C4%B1>. (Erişim: 13.08.2024).
- URL-2: UNESCO Komisyonu. <https://ich.unesco.org/en/projects/community-based-inventorying-of-intangible-heritage-in-urban-areas-00423>. (Erişim: 18.06.2024).
- URL-3 : Kültür Bakanlığı yaşayan insan hazineleri envanteri. <https://yakegm.ktb.gov.tr/TR-12929/yasayan-insan-hazineleri-ulusal-envanteri.html>. (Erişim: 07.09.2024).
- URL-4 : UNESCO Türkiye Millî Komisyonu (2024a). “Yaşayan insan hazineleri” ulusal sistemlerinin kurulmasına ilişkin kılavuz ilkeler. <https://www.unesco.org.tr/Pages/183/1>. (Erişim: 13.05.2024).
- URL-5: Kültür ve Turizm Bakanlığı (2024b). Yaşayan insan hazineleri ulusal envanteri. <https://yakegm.ktb.gov.tr/TR-12929/yasayan-insan-hazineleri-ulusal-envanteri.html>. (Erişim: 22.05.2024)
- URL-6: UNESCO Türkiye Millî Komisyonu (2024c). İnsanlığın sözlü ve somut olmayan mirası başyapıtları ilânı: Adaylık dosyaları hazırlama kılavuzu: 2001. <https://www.unesco.org.tr/Pages/323/19>. (13.05.2024).
- URL-7: AHİKA (2019). Kırşehir müzik alanında UNESCO yaratıcı şehirler ağı'na Türkiye'den dâhil olan ilk şehir oldu. <https://www.ahika.gov.tr/haberler/kirsehir-muzik-alaninda-unesco-yaratici-sehirler-agina-turkiye-den-dahil-olan-ilk-sehir-oldu>. (Erişim: 20.06.2024)
- URL-8: T.C. Kırşehir Valiliği (2019). UNESCO Kırşehir müziğini tescilledi. <http://www.kirsehir.gov.tr/unescokirsehir-muzigini-tescilledi>. (Erişim: 14.05.2024).
- URL-9: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı (2024). Yaşayan insan hazineleri ulusal envanteri <https://aregem.ktb.gov.tr/TR-12929/yasayan-insan-hazineleri-ulusal-envanteri.html> (Erişim: 10.06.2024)

Sözlü Kaynaklar

Göçer, Adem, 1960, Kırşehir doğumlu, İlkokul mezunu, Emekli. (Görüşme: 12.05.2024).

Extended Summary

Folklore forms are not limited to oral culture products; non-verbal culture products such as dance, painting and music also have an important place in the cultural life of a community. These non-verbal products are also performed as folklore products and gain meaning as a means of communication between community members. This provides a different context for examining the social characteristics of performance. Beyond an ordinary act of communication, performance is a marked form of action that takes place within a special interpretive framework and is presented for scrutiny by the audience. Launched in 2004 by UNESCO to encourage cities to collaborate through the creative industries, the Creative Cities Network program is an initiative that enables cities with different income levels, populations and capacities to collaborate. With their rich cultural heritage and capacities in various art forms, these cities have the potential to explore and develop new areas of creativity.

Kırşehir province, with its rich musical repertoire and Abdal musicians who play an important role in the performance of this repertoire, has undertaken an important role in the representation of local folk music and has trained many artists throughout history. Kırşehir, where important folk minstrels such as Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş, Hacı Taşan and Çekiç Ali grew up, has been declared "City of Music" by UNESCO. This title is an important step in terms of international recognition and protection. In this way, Kırşehir's musical heritage is promoted on an international platform and the cultural identity of the city is strengthened. Performance theory can be used to reveal the importance of this cultural heritage in the context of creative cities by analyzing the relationship between music and performance in the Abdallık tradition of Kırşehir. Musical performances in the Abdal tradition conform to Richard Schechner's definition of performance. Abdals perform their music through a certain preparation and rehearsal process. Each performance includes the repetition of memorized and rehearsed melodies and rhythms, but also includes the musician's own interpretation and improvisation. This makes each performance a unique experience for the listener.

The sampling area of the study is Kırşehir province, which was recognized as the city of music by UNESCO in 2019. The Abdallık tradition constitutes an important part of the cultural identity of the city. Adem Göçer, as a drum master with the title of "Living Human Treasure", is an important tradition performer in keeping the Abdallık tradition alive and transferring it to future generations. Emphasizing the importance of the Abdallık tradition and Adem Göçer in the construction of cultural identity in the creative urbanization process of Kırşehir is essential for the preservation and survival of cultural heritage. In the first part of the study, Adem Göçer's musical performances, rituals and social interaction are examined in the context of performance theory, one of the folklore methods, and it is aimed to reveal the role of the Abdallık tradition and the practices and rituals related to this tradition in the construction of cultural identity in the creative urbanization process of Kırşehir. The impact of the Creative Cities Network program on the cultural dynamics of Kırşehir and the evaluation of the cultural sustainability strategies of the city are very important in terms of conveying the cultural context in which the tradition emerged.

The research findings reveal that the Abdallık tradition is an integral part of Kırşehir's cultural identity and offers both important opportunities and various challenges in the process of creative urbanization. In this context, Adem Göçer's role in the continuation of the Abdallık tradition has an essential importance in terms of preserving and transferring cultural heritage to future generations. Göçer; both as a performer and a cultural figure, makes important contributions to the survival of the Abdallık tradition and its existence in the cultural fabric of Kırşehir.

When the effects of the urbanization process on the Abdallık tradition are examined, it can be considered as an important initiative to reach a wider audience through cultural tourism and thus increase the potential to generate economic income. However, the negative effects of the urbanization process on the Abdallık tradition should not be ignored. Urbanization may cause

the traditional lifestyles of the performers to change and social relations to weaken. The fact that the traditional venues (village squares, rural areas, etc.) where the Abdallık tradition is performed are replaced by modern concert halls and festivals narrows the field of activity of cultural identity. The Abdal tradition contributes to Kırşehir having a unique identity. Abdal music has become one of the symbols of Kırşehir and plays an important role in the promotion of the city. However, the preservation and sustainability of cultural identity requires a continuous effort. Local administrators, non-governmental organizations and cultural actors of Kırşehir should cooperate and develop joint projects for the preservation and transfer of the Abdal tradition to future generations. In this way, Kırşehir's cultural heritage can be preserved and the city's creative urbanization potential can be further enhanced.

"İyi Yayın Üzerine Kılavuzlar ve Yayın Etiği Komitesi'nin (COPE) Davranış Kuralları" çerçevesinde aşağıdaki beyanlara yer verilmiştir. / The following statements are included within the framework of "Guidelines on Good Publication and the Code of Conduct of the Publication Ethics Committee (COPE)":

İzinler ve Etik Kurul Belgesi/Permissions and Ethics Committee Certificate: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal ve Beşer Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik kurulu Tarih: 03.09.2024 Karar No: 2024/08114 / Kırşehir Ahi Evran University Social and Human Sciences Scientific Research and Publication Ethics Committee Date: 03.09.2024 Decision No: 2024/08114

Finansman/Funding: Bu makale için herhangi bir kurum ve kuruluştan destek alınmamıştır./ No support was received from any institution or organization for this article.

Yapay Zekâ Kullanımı/Use of GenAI: Çeviri için Deepl Translate kullanılmıştır. / Deepl Translate was used for the translation.

Destek ve Teşekkür/Support and Acknowledment: Destek ve teşekkür beyanı bulunmamaktadır./ There is no statement of support or gratitude.

Çıkar Çatışması Beyanı/Declaration of Conflicting Interests: Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazarın potansiyel bir çıkar çatışması yoktur. / There is no potential conflict of interest for the author regarding the research, authorship or publication of this article.

Yazarın Notu/Aauthor's Note: Yazarın bir notu yoktur./ There is no author's note.

Katkı Oranı Beyanı/Author Contributions: Makale tek yazarlıdır. / The article has a single author.